

ня освіти в Україні: рекомендації з освітньої політики. – К. : «К.І.С.», 2004. – С. 13 – 37.

7. Семенова А. Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів : [монографія] / А. Семенова. – Одеса : Юридична література, 2009. – 504 с.

8. Словник української мови: у 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. Білодіда. – Т. 4. – К. : Наукова думка, 1973. – 840 с.

9. Фромм Э. Здоровое общество / Э. Фромм. – М. : АКТ, Астрель, 2011. – 448 с.

УДК 378.14:371-027.63

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я

Мосейчук Ю.Ю., к. н. з фіз. виховання і спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичної культури та основ здоров'я
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

У статті зосереджено увагу на характеристиці зарубіжного досвіду підготовки майбутніх учителів, що володіють високим рівнем культури здоров'я. Проаналізовано загальні методологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Розкрито підходи до формування культури здоров'я, які використовують викладачі Польщі під час професійної підготовки студентів. Досліджено особливості організації та здійснення медико-санітарної освіти, а також висвітлено особливості сучасної здоров'язбережувальної освіти.

Ключові слова: культура здоров'я, майбутні учителі фізичної культури, зарубіжний досвід, професійна підготовка.

В статье сосредоточено внимание на характеристике зарубежного опыта подготовки будущих учителей, обладающих высоким уровнем культуры здоровья. Проанализированы общие методологические аспекты профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры. Раскрыты подходы к формированию культуры здоровья, которые используют преподаватели Польши во время профессиональной подготовки студентов. Исследованы особенности организации и осуществления медико-санитарного просвещения, а также освещены особенности современного здоровьесберегающего образования.

Ключевые слова: культура здоровья, будущие учителя физической культуры, зарубежный опыт, профессиональная подготовка.

Moseichuk Yu.Yu. CONTENT ANALYSIS OF FOREIGN EXPERIENCE IN THE TRAINING OF FUTURE TEACHERS IN THE CONTEXT OF THE FORMATION OF A HEALTH CULTURE

The article focuses on the characterization of foreign experience in the training of future teachers with a high level of health culture. The general methodological aspects of the training of future teachers of physical culture are analyzed. Approaches to the formation of a health culture that are used by Polish teachers during professional training of students are revealed. The peculiarities of the organization and implementation of medical-sanitary education are researched, as well as the features of modern health-saving education and its potential are highlighted.

Key words: health culture, future teachers of physical culture, foreign experience, professional training.

Постановка проблеми. У сучасних соціально-економічних умовах особливої актуальності набуває проблема підвищення рівня культури здоров'я молоді. У публікації С. Горбунової [1] аргументовано доведено, що на державному рівні в Україні слід керуватися життєвою концепцією виховання здорової людини та забезпечувати: єдність розуму, душі й тіла, які є взаємозалежними, хоч і різними сторонами єдиного цілого. Таким чином, культура здоров'я має бути покладена в освітню па-

радигму ВНЗ. Саме людина, за визначенням Т. Тюріної [5], постає складною цілісною істотою, яка синтезує «єдність духу, душі й тіла, і розвиток її можна розглядати відповідно як розгортання її фізичних (тілесних), душевних (психічних) і духовних можливостей» [5, с. 43]. Це визначення, у нашому баченні, цілісно передає основний сенс у доцільності формування у студентської молоді високого рівня культури здоров'я під час організації освітнього процесу у ВНЗ.

Отже, вимога сучасності щодо підготовки конкурентоздатних фахівців у ВНЗ робить проблему збереження та зміцнення здоров'я особливо актуальною. Саме тому, однією із першочергових проблем сучасної вищої освіти є проблема формування у студентів усіх спеціальностей ціннісного ставлення до свого здоров'я та розвиток технологій його зміцнення. Ще зі студентської лави виникає нагальна необхідність системної та цілеспрямованої діяльності щодо підвищення рівня культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури з метою забезпечення належних умов для його збереження та зміцнення.

З педагогічної точки зору, культура здоров'я є інтегральною якісною характеристикою особистості, що поєднує соціальний, духовний, психічний, фізичний компоненти та створює відчуття внутрішньої гармонії, благополуччя й загального задоволення життям. Культуру збереження та відновлення здоров'я науковці розглядають як запоруку життєрадісності, бадьорості, повноцінного розумового та фізичного розвитку особистості. Тому одним із найважливіших завдань викладачів ВНЗ є турбота про формування у студентів високого рівня культури здоров'я.

Зазначимо, що суспільно-політичні, економічні та культурні зміни, що відбулися в Україні, а також потреба у поглибленні європейської інтеграції мають суттєвий вплив на процес модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах. Нині на порядок денний постало питання щодо аналізу позитивного досвіду науковців та практиків зарубіжних країн у сфері формування професіоналізму майбутніх педагогічних кадрів у цілому та формування у них культури здоров'я, зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить той факт, що науковці активно працюють над теоретичними та практичними аспектами вдосконалення професійної підготовки педагогічних кадрів у контексті вимог технології здоров'язбереження. Встановлено, що учителі фізичної культури повинні відзначатися високим рівнем культури здоров'я для того, щоб якісно здійснювати свою професійну діяльність. Актуальними у задекларованому контексті є наукові публікації П. Джуринського, І. Кувшинової, Г. Мешко та ін., в яких проаналізовано потенціал здоров'язбережувальних технологій. Теоретико-методологічні аспекти організації професійної підготовки майбутніх фахівців спеціальності 014 «Середня освіта. Фізична культура» у ВНЗ вивчали Б. Долинський, О. Міхеєнко, Ю. Палічук та ін. У публікаціях І. Гринченка, С. Гуменюка,

Н. Довганя та ін. представлено характеристику педагогічних інновацій, які доцільно впроваджувати в освітній процес професійної підготовки майбутніх учительських кадрів, які будуть організовувати фізичне виховання школярів та молоді.

Можемо констатувати той факт, що за кордоном накопичено значний досвід щодо використання медико-санітарної освіти, а також ґрунтовно проаналізовано й активно використовуються сучасні здоров'язбережувальні технології. Саме тому постала нагальна потреба у проведенні контент-аналізу характеристики цього досвіду з метою запозичення найбільш суттєвих здобутків та впровадження їх у практику професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я.

Постановка завдання. Мета статті передбачала проведення аналізу загальних методологічних підходів до професійної підготовки вчительських кадрів в європейських країнах, а також висвітлення конкретних прикладів формування культури здоров'я, організації медико-санітарної та здоров'язбережувальної освіти.

Виклад основного матеріалу. Насамперед акцентуємо увагу на тому, що на основі проведеного семантичного аналізу, яке об'єднало погляди філософів, медиків, психологів, педагогів та фахівців з фізичного виховання, можемо узагальнити, що культура здоров'я є невіддільною складовою загальної культури, що охоплює ставлення студентів самих до себе на основі сформованих знань та умінь щодо оптимального вибору інтелектуальних, емоційних, фізичних навантажень. З'ясовано, що культура здоров'я детермінує ступінь залежності здоров'я особистості від стратегії вибудовування її відносин з оточуючим світом та з самою собою.

Науковці одностайні у тому, що культура здоров'я повинна охоплювати цілісну систему ціннісно-смыслових установок, емоційно-вольового досвіду та повинна бути спрямована на самопізнання, саморозвиток і самовдосконалення індивідуального здоров'я, необхідного для продуктивного довголіття людини, виконання ним життєвої місії, що базується на готовності до практичної діяльності по вдосконаленню і збереженню здоров'я. Культуру здоров'я можна розглядати як особистісну якість кожного, що базується на внутрішній і зовнішній активності людини. Тобто, це не лише знання людини про свій внутрішній (фізичний, фізіологічний, духовний) світ, а й усвідомлення свого морального обличчя, своєї оцінки зовнішнього світу та інших людей, свого

місця у природі й соціумі. У найбільш загальному контексті, формування культури здоров'я тісно пов'язане з розвитком самостійності та суб'єктності у студентів та її формування відбувається завдяки активній здоров'ятворчій та здоров'язміцнювальній діяльності.

Виконуючи основні завдання, задекларовані нами у статті, доцільно проаналізувати загальні методологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, які практикуються науковцями інших країн. Наприклад, як зазначає С. Гуменюк, «в університетах західної Європи увага приділяється не накопиченню теоретичних знань, а розвитку творчого потенціалу власної особистості й креативному мисленню. Сучасний випускник ВНЗ фізичної культури і спорту це, передусім, фахівець, який не тільки оволодів теоретичними і практичними компетенціями у професійній діяльності, але й став людиною, яка мобільно й креативно реагує на зміни у процесі виконання своїх функціональних обов'язків» [3, с. 73].

На основі вивчення дисертаційного дослідження Л. Сущенко [4] встановлено, що у навчальних планах вищих закладів освіти Європейського союзу є три типи навчальних курсів:

- обов'язкові (required), які передбачають вивчення загальноосвітніх та загальнопрофесійних дисциплін на першому та другому курсах;

- частково елективні (partly electives), пропонуються на вибір з переліку навчальних дисциплін;

- елективні (за вибором) (free electives) відбираються з програм інших факультетів університету.

У найбільш загальному контексті такий підхід сьогодні також діє і в українських ВНЗ, які готують майбутніх фахівців з фізичного виховання. Однак, у цьому контексті повністю поділяємо позицію С. Гуменюк стосовно того, що «в Європейських університетах надається більше права вибору студентами навчальних дисциплін. У вітчизняних ВНЗ питома вага вибору студентами дуже мала, яка зводиться до кількох дисциплін. Тому університети Європейських країн відзначаються кращою мобільністю, варіативністю та індивідуальним підходом у навчанні» [3, с. 72].

Опрацювання наукової літератури [2; 3; 6; 7] дозволило з'ясувати той факт, що Європейські виші готують викладачів двох видів: учитель молодших класів і учитель фізичного виховання. Зокрема, учитель молодших класів це фахівець молодшої школи, який має право на викладання всіх

(або майже всіх) предметів навчального плану (читання, письмо, математика), а також має право викладати фізкультуру. Така категорія вчителів має право викладати фізичну культуру, крім основних предметів, незалежно від того, чи є у них досвід викладання фізичного виховання. У свою чергу учитель з фізичного виховання це дипломований фахівець у галузі фізичної культури і спорту. Він має право викладати тільки фізичну культуру; а в окремих випадках ще один предмет з навчального плану, пов'язаний з фізичною активністю або зі сферою здоров'я.

У відповідності до уніфікації «Європейської моделі», як встановив І. Гринченко [2], у навчальних планах вищих фізкультурних закладів освіти європейських країн містяться п'ять циклів навчальних дисциплін. Так, до циклу загальнонаукових дисциплін включено фізіологію, анатомію, здоров'я, біомеханіку, статистику, біохімію, біометрію, біогістологію, фізику, хімію. До дисциплін соціально-гуманітарного циклу відносяться: соціологія, філософія, іноземні мови, право. Цикл педагогічних дисциплін представлено дидактикою, педагогікою та психологією. До циклу спеціальних дисциплін віднесено такі предмети, як: дидактика, історія, теорія та методика фізичного виховання, організація, теорія руху, антропомоторика. Тоді як цикл спортивних дисциплін утворили: плавання, легка атлетика, гімнастика, ритміка, ігри, танці, рекреація, предмети за вибором, лижний спорт, заняття на природі. Отже, майбутні фахівці, опановуючи означений спектр навчальних дисциплін, мають змогу суттєво розширити власні теоретичні знання у галузі культури здоров'я та оволодіти практичними вміннями і навичками. Це відбувається ще на першому-другому році навчання під час вивчення такої загальнонаукової дисципліни як «Здоров'я».

Зупинимося більш ґрунтовно на аналізі досвіду щодо формування культури здоров'я, яким володіють наші найближчі європейські сусіди – поляки. Так, доволі ґрунтовний аналіз методів навчання основ культури здоров'я представлено у публікації польської дослідниці М. Войнаровської-Солдан (Magdalena Woynarowska-Sołdan) [11] на тему «Вибрані питання методики здоров'язбережувальної освіти». Дослідниця наголошує на потребі мотивування студентів та доводить необхідність під час організації фізичного виховання кардинально змінити ролі у навчанні: викладач повинен з ролі «експерта», який «знає все» перейти у статус радника, обмежити оцінювання, коментарі та нав'язування власної думки.

Головне, що радить польська дослідниця для успішної діяльності по формуванню у студентів культури здоров'я, викладачеві слід мати відвагу сказати «не знаю, нумо перевірмо разом», він має право на «незнання» і навчання разом зі своїми вихованцями. Авторка доводить, що під час практичних занять необхідно системно підходити до удосконалення практичних умінь спілкуватися, створювати атмосферу безпеки і довіри, дотримуватися рівноваги між програмовими вимогами та потребами. Отже, у баченні польської дослідниці «навчання і виховання для здоров'я повинні бути орієнтовані на демократичні, а не моралізаторські засади» [11, с. 10].

Досить актуальними у контексті формування культури здоров'я вважаємо поради К. Осташевського (Krzysztof Ostaszewski) [8]. Наприклад, науковець під час проведення зі студентами практичного заняття «Форми організації здоров'язбережувального виховання» пропонує присвятити чимало уваги вивченню питань «Зв'язків між здоров'язбережувальною освітою та профілактикою». Відтак, проектуючи модель професійно-педагогічної діяльності майбутнього учителя з організації здоров'язберігаючого довілля школярів, студенти уже мають загальне уявлення про те, що, крім навчання основ здоров'я, важливою сферою превентивної діяльності школи є профілактика ризикованої для здоров'я поведінки (у середніх навчальних закладах Польщі ця сфера спрямована на запобігання вживання учнями психотропних речовин, попередження агресії у стосунках; важливим елементом цієї програми є запобігання ожирінню) [8, с. 53–54].

Аналізуючи зміст наукової публікації К. Осташевського [8], можемо констатувати й той факт, що у польській науковій термінології існує чітка диференціація двох понять, по-перше, «здоров'язбережувальне виховання», що спрямоване на формування позитивної мотивації до способу життя, сприятливого для здоров'я, а по-друге, «профілактика», що охоплює спеціальну діяльність щодо подолання «патологій» у повсякденному житті. З огляду на це, як радить автор, методика організації діяльності у цих напрямках повинна бути різною, однак їх об'єднуючим «місточком» має стати стратегія «розвитку життєвих навичок», серед яких важливими щодо профілактики тютюнопаління, вживання алкогольних та наркотичних речовин є навички конструктивного розв'язання проблем, здатність приймати раціональні та оптимальні рішення, уміння визначити суть проблеми і причини її виникнення, позитивне ставлення до себе,

інших людей та життєвих перспектив, уміння впоратися із тривогою і страхом, уміння переживати невдачі, уміння справлятися із горем, втратою, травмою, насиллям, застосування релаксаційних технік, навички асертивної поведінки, інші [8, с. 55].

У контексті поставлених завдань нами були проаналізовані наукові доробки Б. Войнаровської (Barbara Woynarowska) [9; 10], що присвячені дослідженню особливостей організації та здійснення медико-санітарної освіти, а також аналізу відносин між охороною здоров'я та освітою. У процесі вивчення її напрацювань встановлено, що для сучасної польської здоров'язбережувальної освіти характерними є декілька рис. Наприклад, студент не сприймається як «чистий аркуш», знання і досвід вихованців стають основою навчання, важливим є кореляція здобутих знань та умінь з їхньою «власною ситуацією» і потребами. Дослідниця доводить, що на заняттях доцільно використовувати досить просте і, водночас, містке тлумачення поняття «активні методи» (спосіб навчання, при якому учитель не передає готової інформації, але створює умови до самостійного навчання [9, с. 26]).

Інформативною у контексті практичних підходів до формування культури здоров'я студентів є запропонована Б. Войнаровською у статті «Особливості сучасної здоров'язбережувальної освіти» методика реалізації інтерактивних технологій навчання (роботи у малих групах, «мозкового штурму», дискусії, ситуативного моделювання – розігрування ситуацій за ролями, методу проектів, портфоліо). Авторкою розроблено та представлено у відкритому друці доволі ґрунтовні методичні рекомендації, які базуються на використанні методу візуалізації та техніки «Намалюй і напиши», що мають суттєвий позитивний вплив на формування здорового способу життя [10, с. 17].

Підсумовуючи, можемо констатувати, що у практичній площині культура здоров'я передбачає: цінності та ідеали здоров'я, які безпосередньо ґрунтуються на національних здоров'язберігаючих традиціях; світоглядні аспекти, які базуються на сукупності знань та переконань; форми та моделі індивідуальної діяльності, що спрямована на збереження та зміцнення здоров'я. У публікаціях зарубіжних науковців накопичено різноплановий пласт теоретичних, методичних та практичних узагальнень, які володіють великим потенціалом щодо формування культури здоров'я у майбутніх фахівців.

У процесі вивчення означеного кола питань, було встановлено, що погіршення стану здоров'я молоді пов'язане, насампе-

ред, з кризою у національній системі фізичного виховання населення, а її причинами є знецінення соціального престижу здоров'я, фізичної культури і спорту; неузгодженістю між сучасними вимогами до усіх ланок підготовки і перепідготовки фізкультурних кадрів; недооцінення у навчальних закладах соціальної, оздоровчої та виховної ролі фізичної культури і спорту; залишковий принцип її фінансування.

З упевненістю констатуємо, що нині в умовах інтеграції педагогічної освіти України у загальноєвропейському освітньому просторі активізується потреба у діяльнісному вивченні та імплементації іноземних стратегій (способів, моделей, форм, змісту тощо) формування у студентів культури здоров'я та концептуального переосмислення й впровадження сучасних інноваційних підходів фахівців передових європейських країн у зазначеному напрямку.

Висновки. У процесі дослідження було встановлено, що професіоналізм педагога нині визначається не лише здатністю досягати високого педагогічного результату, а й сформованістю культури здоров'я, вмінням будувати свою професійну діяльність з позиції здоров'язбереження всіх учасників освітнього процесу. Ця теза стала провідною у більшості європейських країн, які накопичили суттєвий досвід у контексті формування у молодого покоління високого рівня культури здоров'я.

Розвиток вищої освіти в Україні вимагає творчого підходу до організації професійної підготовки учительських кадрів нової генерації, які здатні до активної діяльності у сфері збереження та зміцнення здоров'я та володіють високим рівнем культури здоров'я. У цьому контексті в європейських країнах накопичено значний позитивний досвід щодо організації освітнього процесу. З огляду на наведені аргументи вважаємо, що під час організації професійної підготовки процесу конкурентоспроможного фахівця спеціальності 014 «Середня освіта. Фізична культура» у ВНЗ доцільно використовувати передовий закордонний досвід, що спрямований на формування високого рівня культури здоров'я майбутніх фахівців, а також враховувати надбання щодо здійснення медико-санітарної та здоров'язбережувальної освіти.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на розробку та впровадження цілісної системи формування культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури під час неперервної професійної підготовки, а також на змістове наповнення навчально-методичного супроводу проце-

су формування культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури засобами фізичного виховання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Горбунова С.М. Некоторые проблемы валеофилософии / С.М. Горбунова // Формування, збереження і зміцнення здоров'я підрастаючого покоління як обов'язковий компонент системи національної освіти. – К., 1997. – С. 141–144.
2. Гринченко І.Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання: досвід європейських країн / І.Б. Гринченко // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. праць / за заг. ред. проф. В.І. Євдокімова і проф. О.М. Микитюка ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С.Сковороди. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2014. – С. 39–50.
3. Гуменюк С. Порівняльний аналіз структури фахової підготовки майбутніх учителів фізичної культури в університетах Західної Європи й України / С. Гуменюк // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : Збірник наукових праць Херсонського національного технічного університету. – Вип. 1(12). – Херсон : Грінь Д.С., 2015. – Т. 5. – С. 71–74.
4. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня докт. пед. наук : 13.00.04 / Л.П. Сущенко. – Київ, 2003. – 46 с.
5. Тюріна Т.Г. Духовна педагогіка: витоки, сутність і перспективи розвитку : [монографія] / Т.Г. Тюріна. – Львів : СПОЛОМ, 2005. – 276 с.
6. European Commission/EACEA/Eurydice, 2013. Physical Education and Sport at School in Europe. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>.
7. Hrynchenko I. Tendency to students' professional training in the field of physical education in Ukraine and European countries. Central European Journal for Science and Research. Pedagogika, psychologie, sociologie. / Igor Hrynchenko // Stredoevropsky Vestnik pro vedu a vyzkum. – Praha : Publishing house Education and Science. – № 6(8), 2014. – P. 25–31.
8. Ostaszewski Krzysztof. Związki między edukacją zdrowotną a szkolnym programem profilaktyki / Krzysztof Ostaszewski // Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole. Poradnik dla dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych / Praca zbiorowa pod redakcją Barbary Woynarowskiej. – Warszawa : ORE, 2014. – S. 53–59.
9. Woynarowska Barbara. Cechy współczesnej edukacji zdrowotnej / Barbara Woynarowska // Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole. Poradnik dla dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych / Praca zbiorowa pod redakcją Barbary Woynarowskiej. – Warszawa: ORE, 2014. – S. 14–18.
10. Woynarowska Barbara. Związki między zdrowiem a edukacją / Barbara Woynarowska // Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole. Poradnik dla dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych / Praca zbiorowa pod redakcją Barbary Woynarowskiej. – Warszawa : ORE, 2014. – S. 19–29.

11. Woynarowska-Sołdan Magdalena. Wybrane zagadnienia metodyki edukacji zdrowotnej / Magdalena Woynarowska-Sołdan, Barbara Woynarowska // Organizacja i realizacja edukacji zdro-

wotnej w szkole. Poradnik dla dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych / Praca zbiorowa pod redakcją Barbary Woynarowskiej. – Warszawa : ORE, 2014. – S. 9–10.

УДК 351.746:355.477

КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Ненько Ю.П., к. пед. н, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України

У статті осмислено дефініції концепції, педагогічної концепції та інших понять, які становлять понятійно-категоріальний апарат дослідження. Проаналізовано положення концепцій професійно орієнтованої комунікативної підготовки курсантів у вищих навчальних закладах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: концепція, професійно орієнтована підготовка, комунікативна підготовка, офіцер, служба цивільного захисту.

В статье осмыслены дефиниции концепции, педагогической концепции и других понятий, которые составляют понятийно-категориальный аппарат исследования. Проанализированы положения концепции профессионально ориентированной коммуникативной подготовки курсантов в высших учебных заведениях Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям.

Ключевые слова: концепция, профессионально ориентированная подготовка, коммуникативная подготовка, офицер, служба гражданской защиты.

Nenko Yu.P. THE CONCEPT OF PROFESSIONALLY ORIENTED COMMUNICATIVE TRAINING OF FUTURE OFFICERS OF THE CIVIL PROTECTION SERVICE

The article comprehends the definitions of the concept, the pedagogical concept and other concepts that make up the conceptual-categorical apparatus of the study. The positions of the concept of professionally oriented communicative training of cadets in higher educational institutions of the State Emergency Service of Ukraine are analyzed.

Key words: concept, professionally oriented training, communication training, officer, civil protection service.

Постановка проблеми. Докорінні зрушення, що відбуваються сьогодні в політичній, соціально-економічній, культурно-освітній та інших сферах суспільного життя в Україні, актуалізували проблему розроблення концептуальних стратегій якісного поліпшення й розвитку освіти, здатної здійснювати професійну підготовку офіцерських кадрів відповідно до зростаючих запитів особистості, потреб громадянського суспільства та держави й із урахуванням тих викликів, які особливо гостро постали у країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналізу наукової літератури свідчать, що вченими сьогодні вже досліджені окремі питання комунікативної підготовки формування фахівця. Зокрема, у публікаціях висвітлено шляхи підви-

щення рівня професійної компетентності фахівців (О. Бикова, В. Бут, О. Іващенко, М. Кришталь, Л. Мохнар, О. Островерх, М. Фомич та ін.); методологічні засади ділової комунікації (О. Бодальов, Ю. Жуков, А. Капська, О. Леонтьєв, Б. Ломов); співвідношення знань, умінь і навичок у професійній галузі з поняттям професійної компетентності (Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, А. Хуторський та ін.); загально-теоретичні аспекти визначення змісту і структури професійно-комунікативної компетентності фахівців різних галузей (Л. Галікова, Д. Годлевська, Т. Грабой, Н. Доловова, В. Зикова, С. Петрушин, В. Черевко та ін.). Однак висновки фахівців з питань педагогіки вищої школи та результати вивчення практики підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах свідчать